

آنادولو مجموعه سی

هندوگارت

اصل حقیقت	محمد خالد
جون دووهی	ضیاء الدین فخری
آنادولو اقلیمی	ابراهیم مقلی
ضیا کوك آلپ	احمد خلیل
آنته مه	اسماعیل نامی
یادک	شرف
شتریندبرغ	حسن جمیل
آنادولونک فتحی	مکرمین خلیل
دام لوغلایان کلینه	محمود مظفر

آیاک ایزلی : رشته توران جمعیتی - کیم ایچون ،
نه ایچون ؟ - آیدینلده برظلمت .

یادگار طبعی

اینگان مجاده نینده رزمیندا اقلیتی نجاتده

تحریری ضمنده آنادولو دیوان سلطنتی ارکاتنی وبالخاصه وزیر (حسن بن طاهر شهرستانی) ین انطاکیه جلب ایتدی .

عینی زمانده وقیله (کانگری) شهرینی آچدیغنی ذکر ایتمش اولدیغمز (امیر قراتکین) قرا دکنر ساحلنده شیمدییه قدر روملر النده قالمش اولان (سینوب) بلده سنی فتح ایتدی . نو شهر ولایات متجاوره حاصلاتنک مدخری ایدی .

بو صورته آنادولو کاملاً فتح اولومشدی . سلطان سلیمان شاه غازی اون سنه ایچنده بومملکتی باشدن باشه آلمش وقطعه مذکورده مهم برامپراطورلنک اساسنی قورومشدی . مشارالیه کندی زمانته قدر غزات اسلامیه دن هیچ برینک وحقی مسلمته بن عبدالملک وهارون الرشیدکی اعاضمک نائل اوله مدقلری موفقیتی احراز ایلشدی . سلطان سلیمان شاه عقبه بن نافع ، موسی بن نصیر ، قتیبه بن مسلم ، سلطان محمود غزنوی کبی ممالک اسلامیه یه یکی قطعه لر الحاق ایدن اعاضم فاتحانندن بری اولمش ، آنادولو تورکلکنک و آنادولو دولتنک بانیسی اولوق شرفنی قازانمشدی .

مؤلف

مکرمین مزملیل

هافصه : در دست طبع اولان (آنادولو تاریخی) نامنده کی اثر مزندن خلاصه ایدیلن بومقاله لرنک مأخذلری سطر سطر اوراده کوسترلمش اولدیغنی جهتله بوراده آیرجه تعداد ایدرنک صحیفه لر دولدرلمسته حاجت کورمندک .

ایک اینزلیری

بسته تورانه جمعینی

حربک اک بویوک فلا کتیرلیه مصاب اولان بدبخت مجارستانک بویوک و کوزل پاتختنده ، بوداپشته ده دون دوغان ، بوکون حرارتله یاشایان عالمشمول برمفکوره دن بحث ایده جکر : توران و تورانیزم . [۱]

بوداپشته ده ، دنیانک صنعت و معماری نقطه نظرندن اک بویوک واک کوزل بتالرندن بری اولان پارلامنتو بناسی ، بوکون بومفکوره نک آکشین مدافعلرینک چالیشدینی یردر .

[۱] وقیله بزده اولدیغی کی مجارستانده کی تورانیزم جریان یاننده برده دینی بر جریان واردر . کینلرده بشته ده منعقد قتولیک قونفره سنده شویله دینوردی : « تورانه دکل ، رومایه توجه ایتلیز . مجارلرنک خلاص کونشی اوراده در . »

اوراده بر چوق محترم عللر ، اختیار وعزیز مستشرقلر بومفکوره نك آتشدن قوت
آلیورلر . الی تورك كنجی بو آتشك اطرافنده بر قاج
ساعت قالدق ؛ ایشتدیکمز کله لرده ، دیکل دیکمز سوزلرده
تورانیزمك کوزه نك و بویوکلکندن ملهم اسرار انکیز
بر روح سه زیلیور . بر روح ندر ، تورانیزمك استناد
ایتدیکی برأساس وارسه نهدن عبارتدر ...؟

طونه ساحلارنده محار صنعت و مدیتك فیض و فسونی
فیصلدایان او معظم بنانك لوش بر صالوننده تورانیزمك
منسوبلری ، بوکون یکریمی بش سنه لك متعصی بر حیاته
مالك اولان [توران جمعیتی] نده هرکون و هرآن بو
روحك ، بومفکوروی حقیقتك آکلاشیلمسنه ، بویومسنه
چالیشیورلر . بز بو صحیفه لرده ذکر ایتدیكمز چالیشمه
آئرلندن بالواسطه و بلاواسطه ایدیندیکمز معلوماتی واستفاده
دهلری ذکر ایدهرك محارستانده تورانیزمك تعقیب ایتدیکی
غایه لك نهدن عبارت اولدیغنی قدرتمز نسبتنده ایضاحه
چالیشه جغز .

* *

اون طقوزنجی عصرده تاریخ واجتماعیات تلقیسنك
انكشافی معلوم اولدیغنی اوزره ، غرب علملری آراسنده ،
عمومی بر استشرق - Orientalisme میلی اوایندیرمش ،
بالخاصه محارستانده بومیلی تورکولوژی ساحه سنده اعظمی
صورته تحقق ایتدیره ن قیمتلی مستشرقلر یتشمشدر .
تورك ادبیاتی و تورك تاریخ و لسانیاتی بک ای بیلن
برچوق محترم محار علملرینك مساعیرندن بحث ایتمکسین
شمذیلک ساده جه علم و تاریخ جریانلرندن طوغان تورانچیلغه
تماس ایدیوروز .

فی الحقیقه محارستانده تورانیزم ؛ علمدن و تاریخی
تدقیقلردن دوغان بر جریاندر . مؤسس بر شکله .

رام لوفلایانه کلیمه

یاغمور هنوز کسيلمش ،
مور فستانی برکاین
دامی لوفلایوردی ..
صاچاقلر آغلایوردی ؛
شیدیر شیدیر باشلرله !
کاین بر آزا کیلمش ؛
بررؤیالی نظرله
باقیور درین درین !

اصولجه یورو یوردی
بر اوجدن او بر اوجه ؛
صاچاقلر آغلادق
اکیله رك بر یانه
لوغنی سورویوردی ...!

دیدم : قنر قولای کله ؛
یوروله دکمی داهای ؟
سسنده برقهته ؛
دیدم : لوفلای ایله
کاین یورولورمی هیچ ؟

باقدم بویله برزمان ؛
اندانه ، بوینه
بردن دونوب کریه
دیدم که : یکیت نهیه
یوروله دک باققدن ؟
دیدم ای دلبر صونا
سنك کبی کوزه له
کونلرجه باقسه بیله ؛
انسان یورولورمی هیچ ...

محمود مظفر

تعضی ایتسی ۹۱۰ سنه لینه تصادف ایدیور . مذكوره یی قوه دن فعله ایصال غایه سیله تأسس ایدن (توران جمعیتی) نك مؤسسسی آواز پایکرت - Aloyse Paikert اسمنده کی مستشرق قدر . جمعیت کاتب عمومیسندن آنادولو مجموعه سی نامه آلدیغ شفاهی معلوماته نظراً كرك جمعیتك ، كركسه جمعیت نامه حقیقه حق رساله و کتابلرك آدی خصوصنده مستشرق ژول یولا مه ساروشی ایله پایکرت آراسنده کوچوك باختلاف اولمشدر : مه ساروشی جمعیتك و مجموعه نك « تورك - هونغوروآز » آدی اولسنى ، پایکرت دها اوزاقلره كیدهرك ، تاریخك دها اسكى صحیفه لینه باقهرق « توران » اسمك ویرلسنى ایسته یور . نتیجه ده پایکرتك فکری تنسب ایدیلهرك جمعیت ونشریاتی اونام آلتنده تأسس ایشدر . جمعیتك ایلك رئیسى مستشرق قونت پوله راكى ، ایکنجی رئیسى سه چه نی بهلادر . بوكون اوچنجی اولهرق دو قنور پقار جمعیتك باشنده بولمقدهدر . [۱]

جمعیت شیمدی به قدر اولان فعلی اثرلری قسماً نشریات ساحه سیه ، قسماً ده توركلر ایله مجارلر آره سنده حس اخوتك حصوله منحصر قالمشدر . بو نشریات « توران » آدی قیمتی علم و تدقیق مجموعه لیه ، تورك لسانیات و ادبیاتنه ، اسلامی شرق اثرلینه عائد تدقیقلر و ترجمه لردر . عجزمه بناءً بو تدقیق و ترجمه لرك كمت و کیفیته عائد هیچ برشی سویله یه م . فقط صوك سنه لرده مجارستانك و مجارلرك مالی وضعیتلرینك منفیلكی طولایسیله انتشار ایدمه یین مجموعه لرك هر بری علمی جهدك برر شاه اثرینی تشکیل ایدیور . عمومیت اعتباریه مجارجه انتشار ایدن بورساله لرده ، شایان دقت اولان و تورانی اقوامجه بیلنمه سی الزم بولونان پارچه لر آلامجه و فرانسیزجه یازیلش ، اکثریسنه جمعیتك و مجموعه نك فکریلرینی و غایه لرینی بیلدیرن توركجه صحیفه لر علاوه ایدلمشدر . كرك بو صحیفه لردن ، كركسه صوردیغ بعض سؤاللره جمعیت رئیس محترمی دو قنور پقارك ویردیكى شفاهی و تحریری جوابلردن ملهم معلومات ایله جمعیتك علمی اساساتنه عائد بر فکر ایدینه بیلیرز . هر شیدن اول « توران » ك نصل بر مفهوم اولدیغی آكلاشلمشدر . اولاً توارن دیدیکمز زمان عقله ایلك كلن جغراقی بر ساحه در . آسیای وسطینك عظیم بر قسمی احتوا ایدن بو پارچه نك حدودلری معین اولمقله برابر بر آزده آشقین برشکل آلمشدر . ثانیاً توران اسمی ایله عرقی اساسه مستند ملت و قوملر مجموعه سی خاطره کلیر : تورك [۱] یقینلرده مجارستانده حاصل اولان و آلتی یدی آی دوام ایدن بولشه و یك تهلكه سی استننا ایدیلیرسه جمعیت یكری بش سنه دنبری بلافاصله فعالیتده بولونیور . مذکور تهلكه زمانده جمعیت قیاتلمش ، اعضاسی چوق فنا ، خبیع حالاره معروض قالمش ، بو فاصله ده وفات ایدن سه چه نی بهلادن بشقه موسیو پقار حبس و اعدام تهلكه لرینی آتلامشدر .

عرقی ، جهرمن عرقی ، اسلاو عرقی ... کبی . فقط توران ، دها چوق : مونقولار ، مجارلر ، بلغارلر ، نورکلر الخ کبی آسیائی ملتلی برنام آلتنده طوپلایان ، بالخاصه بونلرک ایچنده تورکلره قیمت ویرن شموللی برعرق اسمیدر . بونلره نهایت « توران » ک بولسانوی شکنی علاوه ایتک لازمدر . « قاف داغی » کبی « غنقا » کبی جسمسز براسم اولان توراندن بحث ایدلدیکی علی الاکثر واقعدر .

اوروپانک مرکزنده علم و مدنیتک منکشف بولندیی بر صحنده بویوک بر حرارت و جدیتله چالیشان « توران جمعیتی » بو اساسلردن هانکیسنه استاد ایدیور ؟ دوقتور په بکرت جمعیتک مقصدی شوجه ایله کوسترمکدهدر : « جمعیتک مقصدی بزلرله قرابت عرقیه سی اولان اوروپا و آسیالی اقوامک علوم و فنون و امور اقتصادی سنی اوکر نکمله برابر بونی فیض و تکمله ایصال ایتک و مجار منافعه یکه آهنگ بر درجه په کتیر مکدر [۱] » بورادن آکلاشیلیور که جمعیت « قرابت عرقیه » دیمکه عرق اساسنه استاد ایدیور . بو اساسک ، علمک و اجتماعاتک صوک یاریم عصر ظرفنده کی مناقشاتله علاقه دار اولدیی آشکاردر . بوکون اجتماعی مناسبات یچنده عرقی پرنسیپلردن بحث ایده بیلیرمی یز ؟ قان و ات رابطه سنک ، بالخاصه عصرلرک و قرنلرک آرقه سنده کی مجهول علاقه لرک علمی جهتی اون دردنیی عصرده اجتماعاتی ابن خلدون مناقشه ایتش و اجتماعی هیئتلر آراسنده بونک هیچ بر اهمیتی اولمیدیغنی سویلش ایدی . صوک یاریم عصر ظرفنده اجتماعات عالمترینک فکرلری هپ بونی تصدیق ایدیور . بونلر بر طرف ، حیاتک و جمعیتک کندی سوق طبیعی ایله بویله بر مناسبتی قبول ایتدیکی میداندهدر . شو حالده واسع و خیالی بر عرقدن ، توران عرقندن بحث ایتک نه درجه دوعریدر ؟ وقتیه بر بلغار ، کنديسنه تورانلیقندن بحث ایدن بر تورکه « اوت دیمشدی ، بر آزدها ایلری کیدرسه کز حضرت آدمده ده برلشه بیلیرز » بونقطه نک منفی اولدیغنی سویلکه برابر شونی ده علاوه ایدلم که مجار حرث و مدنیتک یوکسکک مثلی بولونان محترم مستشرقلر دها باشقه شیلر دوشونویورلر . دیدیکمز کبی دار بر دوشونجه ایله مبهم و غیر موجود قان و ات رابطه سنی بر طرفه براقه رق علمی تدقیقارک نتیجه لرندن منحصصل علمی بر شعور و ایمان ایله تاریخی بر نقطه په تماس ایدیورلر . بونقطه په دوقتور به قارک تورک دارالفنونلیرینه خطاباً ویردیکی فرانسزجه بلیغ بر نقطه ده بولایبیلیرز . حالا قولاقلمده عکسلر یاپان بو خطبه سنده مجار خطیبی شویله اداره کلام ایدیور : « عزیز تورک کنجاری سز قارشیمده ایکن مفکوره مزک غایه سنه طوغری بر خطوه

دها ايلريله ديكنى كوريورم . فى الحقيقه تورك و محار آل آله ويرهك مقدس مفكوره سنى تحقّق ايتديره جكدرد: توران . بيليرسكز كه تورانيه ن برملت اولان تورك مدنيتك شرقدن غربه كچمسه مهم برواسطه اولمشدر . بوكون غربك بنمسه مك ايتديكى بومدينيت اصل شرقك ، تورانك ماليدر . ايشته بز تورانجيلر بومدينى ينه كندى بشيكنه كوتورمك اوراده ياشاتمق ايشته بورز . جغرافى وضعيت اعتباريله مدنى اوروپانك اورته سنده بولنديمن ايجون بووظيفه دها چوق توران عرقك محار زمرد سنه دوشور . ايشته بز بونك ايجون چاليشيورز . » دوقتور پيكركنك جمعيتك نظامنامه سى اولدينى آكلاشيلان بريازيسنك نقلى بونقطه يي دها ابي توضيح ايدو جكدرد : « جمعيت مقتدر ارباب فنون ايله برلكده اقوام تورانيه تاريخه عائد اولان معلوماتى آله ايتك اوزره تحريات اجراسى واقوام مذكوره نك حرف وصنایع وادبيات ايله علوم وفنونه اولان خدمتلى واولجه اقوام تورانيه نك توطن ايتمش اولدقلى ممالك خلقك مناسبات طبيعى و جغرافيه لرى حقدده معلومات مدنيه لرى آله ايتمكى ... وظيفه عد ايدر تورانى اقوامك ترقیات حاضر سنى كنديلرينه دست معاوتى اوزاتوب اقوام غربيه مدنيه نك فنى واقتصادى تكملاتندن استفادهلرى تأمينه چاليشه رق تورانى كنجلرينك محار دارالفنونلريله آرزو ايتدكلرى مكاتبده تحصيللرى خصوصنده معاوت ابراز ايدر [۱] » بوسطرلردن علمى نقطه نظردن واضح برشى آكلاشيلمه مقبله برابر دوقتور پيقارك سوزلريله قارشىلاشديرلدينى تقديرده تاريخى برتلقينك استقباله عائد شعاعى كوروله بيلير . بومهم واوزاق غايه يي پيكركنك تشریح ايدور :

« توران كله سى يكي بر فكري تمثيل ايدر . توران ايله بز مشترك اسكى وطن ، بويوك ماضيمزك خاطره لرى ، دها بويوك استقبالمزك اميدلرى قصد ايدورز . تشبث ايتديكمز جهد كوچ و نهايتسزدر . محارلر بونى باشاره جقندر » متعاقباً پيكركنك عرقى حدودى آشوق جغرافى و افسانوى تاريخ ايله عصرى تلقيلرى قارشىلاشديرور « سلاح ايله دكل فقط علم وصنعتك ياراتيجى قوتيله ، مشهور برسى ايله ، عصرى مدنيتك اصيل ونجيب وسايطى ايله مجهز اوله رق بويوك عائله مزى تشكيل ايدن عرقك مادى رفاهى ومعنوى كالى تأمين ايدو جكر »

موسيو پيقار دار بر عرق تلقيسندن زياده كنش و فلسفى بردوشونجه يي مدافعه ايدور . سؤاللر مه جواب ويرر و تورانيه نك اساساتى آكلا تيركن دائماً « توران حرثى » « تورانجيلق روحى » « توران عرقى » كى علماً آز چوق مغلق و مركب سوز محورلرى اطرافده

دولاشیور و دیوردی که «هیچ شبهه یوق، سزده حس ایدیورسکیز که بر توران روحی وارد. بوروح آکلاشیلماز و آکلاتیلماز برشی! فقط برشی که اثرلی اورتهددر. بن برآلمانی سومزکن برتورکی سویورم. حالبوکه حرثاً و مادهً تورک بندن اوزاق، آلمان بکایقندر. بونی نه ایله ایضاح ایده بیلیرسکیز؟ بونجه بسیط بر مسئله در. چونکه مجارو تورک هرایکسی ده اقوام تورانیه ندر. وتورانلیلری برینه باغلایان برشی وارد. بوکا عرق، روح، حرث... نه دیرسه کز دیکیز» توران جمعیتنده کی مفکوره داشلر، بوکی حدسی دویغولر و فلسفی دوشونجه لرله برابر علمی و تاریخی تنبعاک نتایجندن ده کندیلرینی تصدیق و تأیید ایده جک معطالرقاروشونده بولونیورلر. به لاپوستا اسلام و تورک صنعتک ترانسیلوانیاده کی تأثیراتندن بحث ایدرکن شویله دیور «مجارستان دائماً غرب و شرق مدیتلری آراسنده توسط وظیفه سنی ایفا ایتشددر. ۱۶، ۱۷ نجی عصر لرده ترانسیلوانیاده بوتی کوریورز. ترانسیلوانیا ملی موزده سنک آثار عتیقه قسمک تدقیق کافیدر. اوراده مجار معمارینه اسلام - تورک معمارینک موتیفلری اوریشیال بر خاصه ویرمشدر» پوستا تدقیقی رسملر و پلانلرله اثباته چالیشدقن صوکرانتیجه یی ویریور «شرق و غرب مدیتلری آراسنده کی بوساطت دائماً مدینک خیرینه معطوفدر. بوساطت اهل ایدلکی زمان فنا نتیجه لر کندیلکندن حاصل اولور [۱]»

* *

مقاله مزک بدایتنده سرد ایتدیکمز سؤالره مستحصل معلومات ایله کافی بر جواب ویره بیلدکسه چوق ایی. شو قدر وار که طونه ساحلنده کی حرث و مدنیت مؤسسه سنده کی مستشرقلرک یاشاق و تحقیق ایتدیرمک ایستدکلری مفکوره بزه بابانجی برشی ده دکلدر. زده کی ملیتک تاریخنده، تورانی تلقیلرک ولومنی اولسه بیله، مهم بر موقعی وارد. اوزمانلر، دیاربکرک ملیت مفکوره سی آتشی ایله ایچی بانان آتشیلی چوجنی، ضیا کوک آلپ، اوراق ایللرده، عین مفکوره نک پیشنده قوشارکن؛

وطن نه تورکیه در تورکلره نه تورکستان

وطن، بویوک و مؤید برئولکه در: توران

دیه ترنم ایتمه یورمیدی؟ ..

تورکیه ده وقتی و حیاتی چوقدن کچن تورانجیلیق ایله مجارستانده یاشایان تورانجیلیق آراسنده یالکیز مهم بر فرق وار: مجارستانده تورانجیلیق علمک معطالربندن دوغمش برشیدر. کرچه، زده اولدینی کی شایتدن دوغماشدر. فقط مادام که تاریخ واجتماعیات تدقیقلری ایچون

برجهد وتشويق منبى ، علمى برمفكوره وظيفه سنى ايفا ايدبور . بونك ايجون هرشيئه رغما
برطاقم احترازى قيدلرله قبول ايديله بيله جك برحيات مفكوره سى عد ايديله بيلير . [۱]
ضياء الدربه فخرى

كيم ايجوره ، نه ايجوره ؟ — كوندك غزته لره دقت ايديوم ، هپسى تلاش ايجنده ،
هپسند بر فعاليت ، حالى بر غيرت وار ؛ باش محررلردن ، على العاده مخرلره قادار بوتون
غزته جيلر چيرنيور ، باغيرنيور ، شكاي ايدنيور ؛ كيمي حكومه قيزنيور ، كيمي عمومى
لاقيديمزه حدتله نيور . اورته ده بوتلاشه ، بو حالى غيرتى ، بو حدت و شدتى ايجاب
ايدن ندر ، هانكى حادته ، بو أفنديلى بويه جوشديريور ؟

ينه غزته جيلرك سويله دكلرينه باقيليرسه ، بوتون بوفريادلرك ، عصيلكلرك ، جوشغونلقلرك
سبى شودر : حكومت روم ايلي مسلمانلرى آنادولويه نقله قرار ويردى ، بونك ايجون
برمقاوله نامه امضا ايتدى ، تعهده كيريشدى . فقط بوايش قولاييمدى ؟ روم ايلي مسلمانلرى
قافله قافله كلدى ، كلدى آما ، زواليلر آچ ، آچيق ، سفيل قالديلر . ايشته قيشه كيردك ،
يونلرك نه اوزرلرند بر چاتى ، نده آلترنده بر كه وار . فاجعه بو قادارلده بيتنيور ،
دها آجى ، دها مدهش صورتده دوام ايدنيور : روم ايلي مسلمانلرى آنادولوده يرير
اسكان ايديليركن شرائط اقليميه هپچ نظر اعتباره آلمنيور ، يشيل باغلردن كلنلر درين
باتاقلقلره آتيلورلر ، صيتمه لى قصه لره يرلشديريورلر ، اورلرده ثولومله باش باشه
براقيلورلر ؛ آرتق قيريلور ، ساده سعادتلردن دكل حياتلردن ده اولويورلر . بوتون
بو حاللره ناصل تحمل اولونور ، ناصل سس چيقاريلماز ، بو وضعيت قارشينده انسانك
كندى ، اختيارى قايب اتمه مه سى ممكنميدر ؟ بويوكندن كوچوكنه قادار غزته جيلر
تلاشه دوشمكده ، هيجانه قايلمقده حقل دكللى ؟

خاير ، خاير ، آرقاداشلر ، حقمنزسكر . روم ايلي مسلمانلرى آنادولويه كلنجهيه
قادار نره ، ايديكز ؛ آنادولويي ييللردن بريدركه ، درلو درلو خسته لقلر ايجندن كيريور ،
بيوب بيريور ، آنادولونك چوجوقلرني صو ، هوا ، طويراق ، حتى كونس ، شو بزم

[۱] بحارلرك توركجه يه وتورك اولان شيلره قارشى محبتى توران جيتنك استحصال ايتديكى ثمره لرك
اك مهميدر . فى الحقيقه پشته ده جمعيتك همايه سى آلتنده تركيه درس ويرن درسخانه لر واردر .
بحار عالمه لرى توركجه يه قارشى بويوك برميل كوستريورلر . بالخاصه بحار مستشرقلرينك نشر
ايتدكلرى تورك ادبيات نمونه لرى ، آنادولى مانيلرى بحار قاديلىرى بحار موسيقيسى آراسنده
حرارتله تعمم اتمكده در .